

Een preek n.a.v. Lucas 12: 29-34 en Genesis 18: 20-33, en in reactie op:
Rhonda Byrne, *The Secret, Het Geheim van voorspoed en geluk*, Utrecht, Antwerpen, 2007

'WAAR JE SCHAT IS, DAAR ZAL OOK JE HART ZIJN'

Leven tussen The Secret en Het Evangelie

Gemeente van Christus,

De Jackpot is afgelopen week niet gevallen en staat daarom voor de volgende trekking op een recordhoogte van 16,3 miljoen euro! De trekking is op 10 september, dus u heeft nog 28 dagen om een staatslot te kopen. Al die miljoenen - stel je eens voor wat je daarmee kunt doen! Ik stel die vraag nog wel eens om er achter te komen wat mensen ten diepste willen: wat zou je doen als je die 16,3 miljoen wint en niet meer voor je geld hoeft te werken?

Ach, zeggen kritische en nuchtere mensen, de kans dat je geraakt wordt door de bliksem is groter dan dat je deze grote prijzen wint. Waarom geld uitgeven voor zo'n kleine kans op een grote prijs als het ook anders kan? Je kunt alles wat je wilt immers zelf ook waarmaken, door het te 'bestellen bij het universum...'. 'Door wàt?' – zult u misschien zeggen. Ja, door te 'bestellen bij het universum' zeggen steeds meer mensen.

[Een oud geheim]

Heeft u wel eens van het boek of de film '*The Secret*' gehoord? Het begint een behoorlijke hype te worden. Het boek staat in de categorie non-fictie op één. *Trouw* wijdde er vorige week een artikel aan en het internet staat er vol mee. Ik heb het boek afgelopen week zelf ook maar eens gekocht en gelezen.

Volgens *The Secret* is het een eeuwenoud, ook door de kerk verzwegen geheim dat de kosmos, het leven als geheel, kan reageren op wat jij wilt. Wij kunnen 'scheppen' met onze gedachten en sturen met onze wil! Alleen moet je dat wel goed doen – en dat is het geheim, *The Secret*. Het is de 'wet van de aantrekkingskracht' ('Law of Attraction', LOA) die zorgt dat de dingen waar jij aan denkt, ook werkelijk waar worden. Je gedachten scheppen de wereld om je heen. Wie positief in het leven staat, zal een positief leven om zich heen scheppen. Wie angstig leeft zal met zijn angst juist die werkelijkheid oproepen waarvoor hij bang is. Dat is – zo wil het geheim – de kracht van gedachten.

Wie zich de 'wet van aantrekkingskracht' bewust is, kan ermee gaan werken – actief met je gedachten het leven sturen: een nieuwe auto, een andere baan, een duur horloge. Daarom heet het: je kunt dat wat je wilt 'bestellen' bij de kosmos. Heel letterlijk spreken de schrijvers dan over 'de catalogus van de kosmos'... En het werkt – zo vertellen ze ons – het werkt altijd! Het is als een natuurwet, die zich van goed en kwaad niets aantrekt. Net als de zwaartekracht, die geen onderscheid maakt tussen de hamer die een spijker wil raken en een hamer die iemand op zijn hoofd wil raken. De wet van de zwaartekracht werkt *altijd*. Zo werkt de 'wet van aantrekkingskracht' ook altijd. Wie heel graag het kwade wil, zal het kwade oproepen; wie het goede wil, zal het goede oproepen.

En volgens *'The Secret'* kun je op die manier om alles vragen: geld en rijkdom, gezondheid, een gelukkig relatie, een goede baan, een nieuwe auto... wie het echt wil en op de juiste manier 'bestelt', zal het zien gebeuren.

Hoe? Ik neem je een klein stukje mee in de gedachtewereld van *The Secret*.

[Drie stappen]

Dit scheppingsproces kent drie stappen: (1) vragen, (2) geloven en (3) ontvangen. Allereerst moet je heel concreet en in uitsluitend positieve termen *vragen* wat je verlangt. Het universum kent het woordje 'niet' niet. Wie vraagt '*niet langer geldzorgen te hebben*', investeert eigenlijk in zijn zorg om geld. En waar je in investeert, wat je aandacht en energie geeft, dat groeit! Nee, vraag daarentegen om voorspoed en overvloed in uitsluitend positieve woorden. Niet wat je niet wilt, maar wat je *wel* wilt. En gek genoeg is het voor ons vaak gemakkelijker om te zeggen wat we *niet* willen, dan om te zeggen wat we ten diepste verlangen.

Toch is het stellen van de vraag slechts stap 1, want daarna zul je moeten investeren in *geloof* – stap 2. De vraag stellen is niet een kwestie van 'baat het niet, het schaadt ook niet', nee, het is vragen met de rotsvaste overtuiging en verwachting dat het ook gebeuren gaat. Wie werkelijk gelooft dat hij zal delen in overvloed, zal daar ook naar gaan leven. Dus durf jezelf dingen te permitteren of – nog sterker – ga alvast *geven* uit de overvloed, waarvan je gelooft dat die naar je onderweg is. En ook dat maakt ons ervan bewust dat wij veel van onze vragen stellen - zelfs in onze gebeden! - met een slag om de arm. Het meeste wat we vragen geloven we niet echt...

En dan de derde stap: *ontvangen*. Dat ontvangen begint al voordat je daadwerkelijk krijgt: stel je voor hoe het zal voelen om te ontvangen en koester dat gevoel. Dat is dus ook weer: vertrouwen en geloven. En ook daarbij moeten we

zeggen: we zijn niet alleen slechte vragers, maar even vaak ook hele slechte ontvangers. We willen wel dingen *nemen*, maar werkelijk ontvangen en in dankbaarheid in je opnemen... dat is nog lang zo makkelijk niet.

Drie stappen op de weg van 'de wet van de aantrekkingskracht'. Hoe vreemd het eerst ook mocht klinken, als we deze stappen bekijken, komt het toch verrassend dichtbij. Je kunt je afvragen: is dit weer de zoveelste New Age Rage? Is het een occulte bedreiging? Is het humbug, een 'broodje aap' - worden we gewoon voorgelogen?

Ik denk eerlijk gezegd dat we er niet zo verbaasd van hoeven te zijn, maar dat veel hiervan ons ook door de bijbel wordt verteld. Zo geheim is dit niet! God schiep immers de wereld door zijn woord, door zijn gedachten. En de mens schiep hij als zijn evenbeeld: ook wij zijn scheppers door ons woord, door onze gedachten. En als we goed kijken, merken we het zelf ook: onze gedachten bepalen in hoge mate ons leven!

[Drie vragen]

Toch roept het allemaal vragen op en een paar daarvan wil ik met je bekijken. De *eerste vraag* is: wat heeft *God* hiermee te maken? Dat er dingen veranderen als je daarom vraagt en echt in gelooft, dat weten we – of dat zouden we moeten weten. Jezus zegt immers zelf in Marcus 11: 24:

*Ik verzeker je, als iemand tegen die berg zegt:
'Kom van je plaats en werp je in zee'
en niet twijfelt in zijn hart,
maar gelooft dat gebeuren zal wat hij zegt,
dan zal het ook gebeuren.
Daarom zeg ik jullie:
alles waarom jullie bidden en vragen,
geloof dat je het al ontvangen hebt,
en je zult het krijgen'.*

Dat lijkt verrassend veel op de taal van *The Secret*. Maar voor Jezus is het God die dit doet en *The Secret* heeft het over 'de kosmos' en 'het universum'. Dat is toch wel wat anders?

Ja en nee. Misschien moeten we zeggen dat Jezus ons dit alles leert omdat hij weet dat de wereld zo werkt – zó heeft God de wereld geschapen, zó heeft hij het gewild: mensen kunnen sturen met hun gedachten en met hun wil. In zoverre lijkt het geheim van *The Secret* waar te zijn! Maar om dat te doen op een manier

die *heilzaam* is, leert Jezus ons het in de vorm van bidden. Want dan wordt het inderdaad wat anders. Wie God betreft bij zijn vraag en wie leert bidden 'in Jezus' naam', die zal niet meer om alles kunnen bidden. Die zal niet uit hebberigheid vragen en die zal niet naar willekeur en naar de grillen van zijn onderbuik 'bestellingen plaatsen' bij de kosmos. In *The Secret* gaat het uitsluitend om voorspoed, geluk, rijkdom en overvloed. Maar bidden maakt de vraag anders. En bidden maakt ook het ontvangen anders.

Je kunt je – *ten tweede* - dan ook afvragen: als het allemaal zo gemakkelijk gaat, waarom zijn er dan nog zoveel mensen ongelukkig? Waarom gebeuren er niet meer wonderen? Waarom worden gebeden niet vaker verhoord? Dat is een goede vraag. Volgens *The Secret* gaat het hier om een natuurwet en dus zou het veel vaker moeten werken. En volgens Jezus worden onze gebeden zeker verhoord als we geloven dat we het al ontvangen hebben... Maar de werkelijkheid is vaak zo anders!

Als dat zo is, moeten we misschien wel toegeven dat we heel vaak niet duidelijk zijn in wat we willen. We willen het één, maar ook het ander. Of we durven niet echt te vragen wat we willen – stel dat het ook echt gebeurt... dan ben ik er ook verantwoordelijk voor. Stel dat ik heel rijk wordt: dan moet ik misschien ook wel veel gaan geven... Kortom: misschien zijn we wel een beetje bang voor deze kracht? Misschien houden we onszelf wel liever in de waan dat we er allemaal niets aan kunnen doen - dat het leven een loterij is en dat je geluk kunt hebben en pech. Zowel de woorden van Jezus, als de boodschap van *The Secret*, doen een sterk appèl op ons!

Dat heeft trouwens wel een keerzijde: wat zeg je tegen mensen die ernstig ziek zijn of die veel te jong iemand zijn verloren? Dat is *de derde vraag* die we moeten stellen. Wat zeg je tegen mensen die hun baan kwijt zijn en in schulden zijn geraakt? Wat moeten we denken van de armoede elders op de wereld? Als je de gedachte van *The Secret* omdraait, kom je tot een hele kille, harde uitspraak: 'eigen schuld, dikke bult!' Je bent immers de schepper van je eigen leven en dus heb je alle narigheid aan jezelf te wijten. Je hebt niet gevraagd, of je hebt niet gelooft, of je hebt niet willen ontvangen! Als je wilt, kun je anders – dus wilde je niet!

En daar moeten we dan toch een heel ander geluid laten horen. Daar wordt *The Secret* een leugen! Er gebeuren ook dingen in ons leven die we *niet* willen en die we uit alle macht hadden willen voorkomen. Hoewel de bijbel ons nooit ontslaat van onze eigen verantwoordelijkheid, roept God ons altijd op tot mededogen en barmhartigheid. De arme, de wees en de weduwe moeten niet belerend worden toegesproken – 'Kom, doe eens beter je best' – maar moet worden geholpen, zonder verwijt. Want in het helpen van de kwetsbare ontmoeten we de Heer:

'wat je gedaan hebt aan de minste van mijn broeders en zusters, heb je aan mij gedaan', zegt Jezus.

[Koninkrijk van God]

Ik denk dat het tijd is om onze tekst nog eens te lezen. Hoewel we midden in een betoog vallen komen we meteen binnen met woorden die ons nu raken:

'Jullie moeten niet nadenken over wat je zult eten en wat je zult drinken en jullie moeten je niet door zorgen laten kwellen. De volken van deze wereld jagen die dingen na, maar jullie Vader weet dat je ze nodig hebt...'

Dat we geen zorgen moeten maken, vertelt ook *The Secret* – dat is immers investeren in het negatieve en zet je op een spoor van negatief leven. Maar waar de auteurs van *The Secret* – Jezus spreekt hier van de 'volken van de wereld' - ons vertellen dat we zo concreet mogelijk moeten bezig zijn met meer geld, met gezondheid, met kleding, met welvaart en overvloed, daar zegt Jezus ons: wees daar maar helemaal niet mee bezig. Niet omdat je dat niet nodig zou hebben. Natuurlijk heb je dat nodig. En ook niet omdat het niet zou werken – volgens de gelijkenis die Jezus hier net voor vertelde over een rijke die steeds rijker wordt, werkt het geheim prima. Nee, omdat de Vader in hemel weet dat we het nodig hebben. Laat hem daar maar voor zorgen. We hoeven niet te bestellen uit de catalogus van de kosmos, want wij zijn kostgangers van een Vader die ons geeft wat we nodig hebben! Er *wordt* voor ons gezorgd!

Maar Jezus is niet uitverteld. Hij weet kennelijk heel goed de werking van de 'wet van aantrekkingskracht': daar waar je je aandacht op richt, dat wat je denkend realiseert, dat wordt waar. Dat wat je zoekt zul je vinden. En dus:

'Zoek liever zijn koninkrijk, en die andere dingen zullen je erbij gegeven worden. Vrees niet, kleine kudde, want jullie Vader heeft jullie het koninkrijk willen schenken.'

Zoek het Koninkrijk van God: richt daar al je gedachten op, al je energie, al je wilskracht. Zoeken betekent niet dat je iets ergens zoekt – een euro die onder je stoel is gevallen -, maar dat je *in alles* zoekt naar sporen van het Koninkrijk. Dat je overal zoekt naar de liefde van God en de gerechtigheid voor de aarde en de mensen. En in dat zoeken, in dat voortdurend de aandacht richten op Gods Koninkrijk van vrede, liefde en recht... geeft God het ook. Tien van zulke zoekers waren voldoende geweest om Sodom en Gomorra te redden – zo

krachtig zijn deze mensen die met hart en ziel zoeken. Wie dit Koninkrijk zoekt, roept het tegelijk op!

Dat is niet een kwestie van 'baat het niet, het schaadt ook niet'... nee, wie werkelijk het Koninkrijk zoekt, die vertrouwt ook op de komst ervan. Wat dat betreft leren we weer veel van *The Secret*: wie werkelijk het Koninkrijk van God voor ogen heeft, gelooft in de zorg van de Vader, die waagt het daar op en gaat daar naar leven. Lees maar verder:

*'Verkoop je bezittingen en geef aalmoezen.
Maak voor jezelf een geldbuidel die niet verslijt,
een schat in de hemel die niet op raakt,
waar een dief niet bij kan
en die door geen mot kan worden aangevreten.
Waar jullie schat is, daar zal ook jullie hart zijn'*

Zo zal blijken of je werkelijk het Koninkrijk zoekt. Zo zal blijken of je de woorden van Jezus werkelijk vertrouwt. *The Secret* vertelt ons over een natuurwet: 'de wet van de aantrekkingskracht', zoals Newton ons vertelt over de 'wet van de zwaartekracht'. Maar wij gaan ook niet liggend door het leven omdat we onderhevig zijn aan de zwaartekracht. Een natuurwet vertelt hoe de dingen gaan – niet waar ze toen dienen. Niet *The Secret*, maar het Evangelie vertelt ons waartoe wij leven. Sterker nog: het evangelie vertelt ons waar we de geheime wetten van het leven voor kunnen gebruiken. En laat het dan in godsnaam maar waar zijn en werken wat *The Secret* ons vertelt: want dan kan het Koninkrijk van God waarheid worden: door met heel ons hart, met al onze kracht en met heel ons verstand ons in te zetten voor dit Koninkrijk.

En dus is de vraag aan ons: waar leef ik voor? Waar ligt mijn hart? Wat is mijn schat? Want waar je schat is, daar zal je hart zijn. En waar je hart is, daar ligt je scheppende kracht.

Laat dat vooral geen geheim zijn!

Amen